

MEDEDEELINGEN BETREFFENDE EEN ERNSTIGE BESCHADIGING VAN DENNENBOSSCHEN DOOR DE DENNENBLADWESP (LOPHYRUS PINI)

door H. STAF.

In den zomer van 1929 werd in het bosch „de Sijsselet” nabij Ede eene vreterij van de dennenbastaardrups vooral langs de randen van dennenbosch waargenomen, zooals zulks wel meer voorkomt, zonder dat de schade van groote beteekenis is. Waarschijnlijk ook door het mooie nazomerweêr was de 2e generatie der rupsen echter buitengewoon talrijk en niet alleen langs de randen van het bosch, zoodat eene oppervlakte van ± 25 ha bezet met 35-40 jarige dennen en een klein gedeelte zeer oude dennen, geheel kaal werd gevreten. Ongeveer een derde deel van het aangetaste bosch werd in den winter geveld, en wat het overige betreft, zal worden afgewacht, in hoeverre het zich in den a.s. zomer herstelt.

Het is onze bedoeling thans mede te deelen, welke ervaringen gedurende de aanwezigheid der rupsen en daarna, werden opgedaan. In de eerste plaats werd opgemerkt dat geen spreuwen of kraaien zich in de aangetaste bosschen vertoonden, zooals dit bij voorkomen van de gestreepte dennenrups het geval is. Zelfs werden troepen van deze vogels gezien, welke op de heide, waar enkele dagen tevoren een soldatenkamp geweest was, blijkbaar naar voedselresten aasden en zulks in de onmiddellijke nabijheid van het aangetaste bosch, zonder dat een enkele ervan in het bosch kwam, terwijl toch de boomen geheel met rupsen bezet waren. Wel viel eene groote bedrijvigheid van meezen waar te nemen.

Na de verpoping der rupsen kwamen de cocons in groot aantal voor onder het mos. Ook een klein gedeelte der cocons bevond zich buiten op den bast.. Het bleek in den winter dat vele cocons werden opengemaakt. Aanvankelijk was de oorzaak hiervan niet te ontdekken, doch al spoedig werd opgemerkt dat muizen dit werk verrichtten, aangezien bij muizengaatjes in den grond en in het mos groote hoeveelheden ledige cocons werden gevonden. Ook vanwege den Plantenziektenkundigen dienst werd bij nader onderzoek dit feit op andere wijze vastgesteld.

Er werd besloten, wanneer de dagen wat langer zouden zijn, des morgens vroeg eens goed uit te zoeken of men de verdelgers der cocons kon waarnemen, terwijl ze bezig waren. Wat muizen betreft ging dit

niet gemakkelijk, wegens de groote schuwheid dezer beestjes. Maar wel kon eene andere bijzonderheid worden geconstateerd, en wel, dat ook eekhoorns zich beijverden om cocons te bemachtigen. Meerdere malen werd gezien dat deze diertjes van onderen tot manshoogte de stammen nagaan, den bast rondom nauwkeurig bezien, de cocons er onder uit halen en voor zoover deze verborgen zitten, zelfs den bast van de boomen afbijten, om ze te kunnen bereiken. Het was reeds eerder opgevallen dat bij zeer veel dennen bast-schilfers lagen, doch eerst werd gemeend, dat alleen muizen dit konden veroorzaakt hebben.

Waar de cocons dus door de natuurlijke vijanden sterk zijn verminderd werden nog arbeiders te werk gesteld, om vooral in het perceel zeer oude dennen, waar ook cocons in groot aantal den bast voorkomen, deze te verzamelen, wijl de zeer dikke bast hier een beletsel bleek voor de dieren, om ze te bereiken.

Door den Plantenziektenkundigen dienst werden onderzoeken gedaan naar 't voorkomen van parasieten en het bleek dat meer dan de helft der cocons was geparasiteerd. Het is nu leg met den heer van Poeteren zijn echter reeds maatstuwving of anderszins te bestrijden.

Ook zijn een aantal nestkasten opgehangen voor de meezen, in en nabij de aangetaste perceelen. Er zij nog vermeld dat deze vogels in den winter veel in de toppen der boomen huisden, doch men zag ze niet op den grond, of beneden aan de boomen.

Ofschoon ook wel in de literatuur gewag wordt gemaakt van eekhoorns en muizen als vernietigers van Lophyrus-cocons, meenden wij er toch goed aan te doen de aandacht er op te vestigen dat het aandeel van genoemde diersoorten in de bestrijding van deze insecten van groote beteekenis is, en dat de eekhoorn wel schadelijk kan zijn, doch ook weer niet te veel moet vervolgd worden.

Ede, April 1930.